

RAPPORT OMTRENT HET WEDUWEN-FONDS ONDER DIRECTIE VAN DE
H.H. DONKERSLOOT EN ROMBOUTS.

Aan de Algemeene Vergadering der Nederlandsche Maatschappij ter bevordering der Geneeskunst.

MIJNE HEEREN!

De Algemeene Vergadering ten vorigen jare te 's Hertogenbosch gehouden heeft op nieuw aan eene Commissie, te benoemen door de Afdeelingen Utrecht, Vecht en Omstreken en Amsterdam, een onderzoek opgedragen naar den toestand en de werking van het Weduwfonds voor Genees- Heel- en Verloskundigen, Apothekers en Veeartsen, onder directie van de Heeren DONKERSLOOT en ROMBOUTS.

De ondergeteekenden, aan wie door de genoemde Afdeelingen die taak werd opgedragen, hebben de zaak rijpelijk overwogen, en waren door vroeger en later onderzoek vrij volledig met het Weduwfonds bekend. Hunne taak werd bovendien zeer gemakkelijk gemaakt door de ontvangst van het 23ste verslag van het Fonds en de daarbij gevoegde Balans met memorie van toelichting, opgemaakt door den Heer STAMKART, terwijl de niet gedrukte tabellen van dien Heer tevens door de Directie zijn overgelegd.

Uit die stukken blijkt voldoende in welken gunstigen finantieelen toestand het Fonds thans verkeert. Het bezat op 1 Maart 1873 aan kapitaal eene som van *f* 133,852.93. en de Heer STAMKART, berekenende op wetenschappelijke gronden de waarde der toekomstige baten en lasten, komt tot de volgende eind-conclusie:

„Indien men de omstandigheid buiten rekening laat, dat men bij het Geneeskundig Weduwfonds *twee* jaren verzekerd moet zijn alvorens de vrouw, Weduwe wordende, aanspraak op pensioen heeft, dan bekomt men voor de contributie van het Geneeskundig Weduwfonds bij de Hollandsche Societeit van levensverzekering per aandeel slechts *f* 50., terwijl door het Weduwfonds *f* 66.— gedurende de eerstvolgende 3 jaren kan worden uitgekeerd.

Wij leggen het genoemde verslag en de hierbij behoorende tabellen ter kennisneming over.

Waarom mag dan toch wel de geringe deelneming aan het Fonds worden toegeschreven?

Voor 3 jaren gaf de Directie eene brochure uit, getiteld: *Een woord over het Geneeskundig Weduwfonds met reglement, verslag, naamlijst der leden enz.* en de Amsterdamsche Afdeeling benoemde eene Commissie, bestaande uit de Heeren Dr. SCHELTEMA BEDUIN, FUCHS en HEYNSIUS, ten einde daaromtrent

rapport uit te brengen. Dat rapport was gunstig en is aan uwe vergadering en aan de Directie ter kennisneming toegezonden.

De genoemde brochure wordt aan dit verslag toegevoegd. Wij kunnen moeilijk alles herhalen, wat in beide stukken voorkomt en verwijzen er dus naar.

Met te meer regt mogen wij dit doen, omdat zij beide in ruimen kring verspreid zijn.

Welken invloed heeft dit alles op de deelneming in het Fonds uitgeoefend? Wij kunnen niet ontkennen, dat de oogst schraal is geweest en dat eene betere uitkomst had mogen worden verwacht.

Naar onze bescheidene meening ligt de oorzaak in het verleden, in de geschiedenis van de wording van het Fonds en in den bekenden regel van HORATIUS, op het Weduwfonds van toepassing:

Quo semel est imbuta recens servabit odorem testa diu.

Hoewel zelfstandig bestaande, hetgeen ook zoo behoort te blijven, heeft de Directie van het Fonds al spoedig na de oprichting den zedelijken steun der Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst gezocht. In 1854 benoemde op haar aanzoek Uwe Vergadering eene Commissie tot onderzoek, bestaande uit de Heeren Dr. DOMPELING, HEYNSIUS en Chir. J. W. BEUMER. Zij onderzocht en bij veel goeds vond zij een ernstig bezwaar in Art. 11 der toen bestaande statuten, behelzende de wijze van berekening der uitkeeringen aan de Weduwen. Het lag voor de hand, dat bij behoud dier bepalingen, groote teleurstellingen in een niet verwijderd verschieft lagen. De Commissie trad in mondeling overleg met de Directie en één der Commissarissen Prof. DONDERS, en het kostte haar weinig moeite, om met de geschriften van den Heer STAMKART in de hand, die Heeren van de gegrondheid van haar bezwaar te overtuigen.

Bij Koninklijk besluit van 10 Januarij 1850 was het oorspronkelijke reglement, bij dat van 25 Januarij 1854 het gewijzigde reglement goedgekeurd en eene nieuwe wijziging moest overeenkomstig Art. 26 van dit laatste plaats vinden. Waren de bezwaren daaraan verbonden groot, zij waren, naar het scheen, te overwinnen. Het Bestuur van het Fonds belegde eene Algemeene Vergadering op 29 Augustus 1855 en benoemde eene Commissie, bestaande uit de Heeren F. C. DONDERS, N. B. DONKERSLOOT en C. E. HEYNSIUS, om de noodige wijzigingen te ontwerpen.

Het heeft deze Commissie niet mogen gelukken in twee Algemeene Vergaderingen, de eerste te Utrecht 30 Januarij 1856, de tweede op 30 Maart daaraanvolgende te Rotterdam gehouden, de vereischte meerderheid en het vereischte aantal deelhebbers te verkrijgen, ten einde de voorgestelde wijzigingen vast te stellen en aan 's Konings goedkeuring te doen onderwerpen. Eene nieuwe Commissie werd toen benoemd, bestaande uit de Heeren H. M. DE WITT HAMER, G. ROMBOUTS en J. W. F. SCHEFFER, ten einde een nieuw plan te ontwerpen, terwijl voor het geval, dat ook deze niet mogt slagen, aan de vorige Commissie de indiening van een plan tot ontbinding van het Fonds werd opgedragen.

Deze tweede Commissie handhaafde de voorstellen harer voorgangster en zag haren arbeid met goed gevolg bekroond, zoodat het voorstel tot ont-

binding buiten behandeling bleef. Daarop zijn vrij langdurige onderhandelingen met de Regering gevoerd en is op 23 Januarij 1858 het thans bestaande reglement vastgesteld.

Hiermede was inderdaad de kwaal opgeheven, maar de nawerking er van liet zich in de belangstelling der geneeskundigen blijvend gevoelen. Na de ondervinding der laatste 15 jaren, volgens onze eenparige overtuiging geschiedde dit zeer ten onregte.

De vraag kan voor ons dus slechts zijn, hoe nieuwe belangstelling te wekken en grootere deelneming aan het Fonds te bezorgen, die zoowel in het belang der instelling, als in dat der geadministreerden wenschelijk is.

Hiertoe kan, dunkt ons, de *Nederlandsche Maatschappij ter bevordering der Geneeskunst* hare krachtige medewerking verleenen, op verschillende wijze: 1°. kan zij door tusschenkomst der Afdeelingen de bekendheid met den gunstigen toestand van het Fonds helpen verspreiden, 2°. kan zij, wat het Ondersteuningsfonds betreft, welligt bepalingen daarin opnemen, die de geneeskundigen tot prikkel strekken, om voor eenige blijvende ondersteuning hunner weduwen zelf te zorgen, daar die van het Ondersteuningsfonds uit den aard der zaak slechts voor ééns en dus zeer tijdelijk kan zijn; 3°. kan zij, door jaarlijks op de Algemeene Vergadering, door eene Commissie verslag te laten doen van den staat van het Weduwfonds, de zaak bij de geneeskundigen levendig houden.

Maar ook de Directie van het Fonds kan het hare hiertoe bijdragen, door zich de medewerking van jeugdige krachten in de hoofdplaatsen van ons land en in de Afdeelingen der Maatschappij te verzekeren en de inning der contributiën te vergemakkelijken.

Uwe Commissie meent hiermede aan haar mandaat te hebben voldaan. Zij stelt Uwe Vergadering voor het Hoofdbestuur uit te noodigen haar advies te overwegen en dienovereenkomstig te handelen en tevens om dit verslag in afschrift mede te deelen aan de Directie van het Weduwfonds.

Utrecht, Junij 1874.

Weesp, " "

Amsterdam, " "

J. W. F. SCHEFFER.

C. E. HEYNSIUS.

J. B. K. PENNINK.